

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“

УТВЪРЖДАВАМ

Директор: .....

/Румяна Монева/

СЪГЛАСУВАЛИ:

1. ТАТЯНА ИВАНОВА .....
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СО НА СБУ КЪМ КНСБ

2. ПЕТЪР СЛАВОВ .....
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СО КЪМ КТ "ПОДКРЕПА"

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

при

ПГ „Проф. д-р Асен Златаров“, град Димитровград

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки.

Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по - добро образование.

2. В училището се разработват и прилагат цялостни политики за:

- подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат;
- утвърждаване на позитивна дисциплина;
- развитие на училищната общност.

3. Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

4. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.

5. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

ГЛАВА I

I.

ОБХВАТ НА КОДЕКСА

1. Етичният кодекс се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

2. Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в ПГ „Проф. д-р Асен Златаров“, съобразно Закона за предучилищното и училищното образование и се отнасят до:

- Отношенията между учители и ученици;
- Учители и помощен персонал;

- Учители;
  - Работещите в училището и родителите;
  - Педагогически и комуникативни компетентности на учителя, определени в професионалния профил на педагогическите специалисти на ДОС за статута и професионалното развитие на учителите;
3. Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда.
  4. Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Етичният кодекс има за цел да:
  - Определи етичните стандарти за професионална дейност на учителя;
  - Развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
  - Приобщи учителите към процеса на изграждане на обща европейска култура;
  - Повиши общественото доверие към учителите.

III. ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА В РАБОТАТА НА УЧИТЕЛЯ

1. Учителят изпълнява служебните си задължения при спазване на Конституцията и ЗПУО .
2. Учителят проявява административна компетентност като:
  - Познава, разбира и прилага нормативната уредба за системата на предучилищното и училищно образование, държавните образователни стандарти, необходими за професионалното изпълнение на задълженията и отговорностите
  - Познава и прилага ДОС за информацията и документите на образователната институция, реда и сроковете за приемане, създаване, водене, отчитане и унищожаването ѝ
  - Познава и спазва законно установените норми, които имат отношение към професионалните права, задължения и трудовото му правоотношение като поддържа високи стандарти по отношение на присъствие и точност в изпълнение на задълженията си
  - Познава и прилага етичния кодекс за работа с деца и етичния кодекс на образователната общност, познава правата на човека и детето, спазва професионална етика при обработване на лични данни на децата/учениците, както и изискванията за конфиденциалност по отношение на деца/ученици.

ГЛАВА II I. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО

1. Учителят изпълнява своите задължения в услуга на учениците.
2. Учителят дава личен пример с поведението си.
3. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, Отдел "Закрила на детето", Дирекция "Социално подпомагане", Детска педагогическа стая.
4. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

5. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в педагогическата дейност на училището и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.
6. Учителят не злоупотребява с правомощията си.
7. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището.
8. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.
9. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и възможност за най – пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.
10. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците.
11. Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да преподава новите тенденции на съвременното знание и да повишава своята квалификация.
12. Задължение на учителя е да сътрудничи с общественния съвет, училищното настоятелство и други партньорски организации при изпълнение на съвместни инициативи и проекти в рамките на повишената училищна автономност
13. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.
14. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и достойни граждани на обществото, основано на демократичните ценности в България.
15. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.

II. ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

1. Учителят и непедагогическият персонал защитават правата на колеги и ученици.
2. Учителят не уронва достойнството на обкръжаващите го.
3. Учителят е длъжен да опазва данните и личната информация на учениците и родителите, станали му известни при или по повод на изпълнението на служебните му задължения, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.
4. Учителят не разпространява информация, която би понижала училищния имидж.
5. Учителят отчита възрастовите, индивидуалните особености и специални образователни потребности на учениците, както и на възможностите за развитието им.
6. Учителят използва ефективни методи на обучение, създава и поддържа стимулираща и подкрепяща образователна среда и позитивна дисциплина, които насърчават развитието на децата или на учениците, поддържа коректни взаимоотношения, конструктивно общуване и сътрудничество както между учител и ученик, така и между самите ученици.
7. Учителят сътрудничи и работи в екип с други педагогическите специалисти и взаимодейства с други институции и организации за осъществяване на подкрепа за личностно развитие на децата или на учениците;
8. Учителят носи отговорност за живота и здравето на учениците, с които работи както по време на образователния процес както в учебен час, така и по време на организирани от училището допълнителни дейности или занимания по интереси.
9. Учителят е длъжен:
  - А) Да основава практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.
  - Б) Да разбира и уважава уникалността на всеки ученик.
  - В) Да се съобразява със специфичната уязвимост на всеки ученик.
  - Г) Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното,

емоционалното и физическото развитие на учениците.

Д) Да подкрепя правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Е) Да работи в интерес на ученика.

Ж) Да осигурява на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

З) Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

И) Да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

К) Да познава симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Л) При съмнение за малтретиране да уведомява органите за закрила на детето и да следи дали са предприети необходимите мерки.

М) Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Н) Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

III.

ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

1. Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

2. Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят уведомява директора за това.

3. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки.

IV.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ

1. В отношенията с колегите си служителят на ПГ "Проф. д-р Асен Златаров" изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност и не накърнява достойнството и правата на отделната личност, съобразява се с правото на личен живот.

2. Учителят работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и проявява нетърпимост към подобни действия.

3. Учителят обменя с колегите информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

4. Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.

5. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.

6. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.

7. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.
8. Учителят НЕ изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.
9. Учителят дава точен и обективен отчет пред директора за изпълнение на служебните задачи.
10. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.
11. Със своето лично поведение и чувство за отговорност служителят на ПГ "Проф. д-р Асен Златаров" трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности – и по отношение на подчинените си.

V.

УЧИТЕЛЯТ И СЛУЖЕБНАТА ИНФОРМАЦИЯ

1. Обработването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.
2. Служебната информация не може да бъде използвана за користна цели, не може да се разгласява пред трети лица освен по предвидения от закона ред.
3. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като съблюдава правилата за защита на класифицираната информация.
4. НЕ се вписват неверни данни в документи издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

VI.

УЧЕНИЦИТЕ

1. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.
2. Личната отговорност на ученика означава:
  - Да се учи колкото може по –добре;
  - По време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
  - Да не решава конфликтите в училище с агресия;
  - Да спазва етичния кодекс и правилника за поведение в училище;
  - Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
  - Да уважава различните мнения;
  - Да оказва помощ на нуждаещите се;
  - Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.
3. Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.
4. Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.
5. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.
6. Основните правила за приятелски отношения между учениците са:
  - Да не употребяваме нецензурни изрази;
  - Да не сплетничим един за друг;
  - Да се уважаваме
  - Да бъдем задружни и да си помагаме
  - Да не допускаме уронване на достойнството на ученици и учители
  - Да избягваме саморазправа
  - Да не допускаме мълчание и безразличие при насилие
  - Да не обиждаме в Интернет пространството

- Да не използваме злонамерени намеци и забележки срещу слабостите на другите
- Да не изтъкваме отрицателните качества на съучениците си
- Да не се присмиваме
- Да не принуждаваме и лъжем
- Да бъдем позитивни
- Всеки да спазва и се придържа към своите права и отговорности

VII. РОДИТЕЛИТЕ

1. Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди трайно авторитетът на училището.
2. Основни задължения на родителя /настойника/ са:
  - да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
  - да следи и насърчава неговите успехи;
  - да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
  - съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
  - съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.
3. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.
4. Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.
5. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.
6. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
7. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
8. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

VIII. ПЕДАГОГИЧЕСКИ И КОМУНИКАТИВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА УЧИТЕЛИТЕ

1. Учителят насърчава усвояването на знания и задължителни ключови умения от учениците като формира и развива умения за самостоятелен живот, за междуличностно и межкултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично, самокритично и конструктивно мислене.
2. Учителят съдейства за максимално развитие и изява на личностния потенциал на всяко ученик, съобразно индивидуалните му заложби, способности, интереси, мотивира ги да се чувстват ценени и ги прави активни участници в процеса на образованието.
3. Учителят познава и прилага техники за превенция и справяне в конфликтна ситуация, подбира методи и подходи, ориентирани към формиране на съпричастност, ангажираност, солидарност, съобразяване с личностните и ценностни различия между хората като основа за взаимно разбирателство
4. Учителят познава причините и факторите за агресивно, асоциално и анти- социално поведение и прилага начините за противодействие като спазва разписаните процедури по реагиране при всяка специфична ситуация
5. Учителят формира положително отношение за опазване на материално-техническата база и възпитава учениците в отговорност.
6. Учителят притежава умения на фасилитатор и мениджър в групата или класа

и подкрепя разработването на правила за вътрешен ред и насърчава спазването им

7. Учителят насърчава участието на учениците във формите на ученическото самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план.

8. Учителят умее да партнира с други педагогически специалисти и активно участва в дейности, свързани с разработването на стратегията за развитие на училището, в актуализирането ѝ и в изпълнението на конкретни дейности и задачи.

8. Учителят създава и поддържа ефективни и конструктивни професионални взаимоотношения с колегите и подкрепя ръководния екип на училището като участва активно в работата на педагогическия съвет, на комисии и др.

9. Учителят осъществява методическа и организационна подкрепа на новоназначени учители или изпълнява наставнически функции по отношение на стажант-учители.

10. Учителят умее да поема допълнителни отговорности, свързани с вземане на решение в условията на повишена училищна автономия

11. Учителят проявява положително отношение към политиките и практиките на училището, участва в извънкласни и извънучилищни мероприятия и се включва в реализирането на културни и социални дейности

IX.

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището.

2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения.

3. Чрез спазване на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в училището се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на ПГ „Проф. д-р Асен Златаров”, гр. Димитровград.

4. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване. С настоящия Кодекс са запознати всички членове на колектива на Общо събрание